

Mesleki Denetim Mevzuat Hakkında Güncel Bilgi Kaynağıdır

Mesleki denetim ile projelerin kamu idarelerince tanımlanmış yönetmeliklere ve çizim standartlarına uyumu konusunda yönlendirme yapılmakta ve ilgili idarelere tesliminden önce proje müellifinin karşılaşılabileceği teknik sorunlar konusunda uyarılarda bulunmaktadır. Ayrıca, üyelerimiz güncel mevzuat ve gelişmeler hakkında bilgilendirilmekte, hizmetlerini kamu idarelerine ve son kullanıcıya vermeden önce karşılaşılabilecekleri sorunlar hakkında uyarılmakta ve bu yolla yasalarla kendilerine verilen "iş ve işlemlerini yasalara, standart ve normlara, ilgili mevzuata uygun yerine getirme" sorumlulukları açısından yardımcı olunmaktadır.

Mesleki Denetim Tüketici Hakları Kapsamında Güvencedir

Mesleki denetim ile bir yandan kullanıcıların eksiksiz mimarlık hizmeti almalarına yardımcı olunmakta, diğer yandan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan hizmetler içerisinde sayılan "mimarlık hizmetlerinin" eksik ve kusurlu verilmesinin önüne geçilmeye yardımcı olunarak, üyelerimizin bu anlamda yaşayabileceği tazminat, ceza gibi sorunlar bertaraf edilmeye çalışılmaktadır.

Mesleki Denetim Kent Suçlarına Karşı Sağlıklı Çevrenin Güvencesidir

Toplumsal sorumlulukları çerçevesinde, kamu yararı ilkesini gözeterek hareket eden Mimarlar Odası; mesleki denetim yoluyla herkes için anayasal bir hak olan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını yok edecek uygulamalar karşısında yasal girişimlerde bulunmanın yanı sıra, bu kapsamda yürüttüğü çalışmaları; Mesleki Denetim / Çevre Etki Değerlendirme raporlarını üyeleri, idareler ve kamuoyu ile paylaşarak sağlıklı yaşam çevrelerinin oluşturulmasına katkı verir, bu yönde mücadele eder.

Mesleki Denetim Uluslararası Alanda Tanınırlık Sağlar

Ulusal kesimdeki mimarların mesleki örgütü olan Mimarlar Odası aynı zamanda uluslararası alanda resmî temsilci olarak, yurtdışından gelen Ağa Han, Mies van der Rohe, Europa Nostra gibi uluslararası prestijli ödül programlarına, sergi ve yayın paylaşımları talebine, Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programı'na mesleki denetim yoluyla bilinirlik kazanarak katılan yapı ve projeler ile yanıt vermektedir.

Mesleki Denetim Mesleki Sorunların Çözümüne Kaynaklık Eder

Mesleki denetim aracılığıyla kayıt altına alınan mesleki faaliyetler, ülkemizdeki sektörel eğilimlerin ve sorunların belirlenebilmesine olanak sağlamaktadır. Belirlenen eğilimler ve sorunların gerek ulusal gerek uluslararası platformlarda tartışmaya açarak çözüm önerileri geliştirilmesi için altyapı oluşturmaktadır.

"Mimarlar Odası
Toplumun Nitelikli
Mesleki Hizmetlere
Erişiminin Güvencesidir"

Mesleki Denetim

Mesleki Hakların,
Telif Haklarının,
Asgari Hizmet Bedelinin,
Sosyal Hakların,
Kent Suçlarına Karşı Sağlıklı Çevrenin
Güvencesidir.

TMMOB Mimarlar Odası
Haziran 2021

Mimarlar Odası,
tüm bu konularda üyelerine
teknik ve hukuki destek sağlar.

www.mimarlarodasi.org.tr

Mimarlar Odası Anayasal Bir Kuruluştur

TMMOB Mimarlar Odası, mimarlık mesleğinin uygulanması ile ilgili kuralların belirlenmesiyle görevli ve zorunlu üyeliğe dayanan, kamu ve toplum yararına çalışan anayasal bir meslek kuruluşudur.

Mesleki Denetim Mesleki Hakların Güvencesidir

Mesleki denetim, “mesleki uygulamalarda kamu yararını, meslek haklarını ve etiğini korumak, müelliflik haklarını gözetmek, haksız rekabeti önlemek, mesleki sorumlulukları tanımlamak ve mesleki değerlendirmeye esas sicilleri tutmak” amaçları ile yapılmaktadır.

Mimarlar Odası mesleki denetim sistemi, mesleki hakların garanti altına alınmasında, Bakanlıklar ve belediyeler gibi kamu kurumu ve kuruluşlarının yanı sıra özel kuruluşlar için de en güvenilir ve kapsamlı kayıttır. Sistematik biçimde kayıt tutan ve kayıtlara dair ilgili idarelere bilgi ve belge sağlayan tek kurum Mimarlar Odası’dır.

Mesleki Denetimin Yapılmasında Uyulacak Esaslar

Mimarlar Odası, mesleki denetimi bir kamu kurumu niteliğinde olan Mimarlar Odası’nın tüzel kişiliği adına yaparlar. Mesleki denetim işlemi, mimarlık hizmetinin yapıldığı bölgenin bağlı olduğu Mimarlar Odası birimi tarafından gerçekleştirilir. Mimarlar Odası’nın mesleki denetim yapan birimi ilgili mevzuata bağlı koşulları sağlayan mimara, en geç 15 gün içinde proje mesleki denetimini yapar ve üye sicil belgesi (Mimari Proje Müellifi) düzenler.

Mimarlar Odası, fenni mesuliyet üstlenen üyelerinin bu hizmetlerinin denetimini; 3194 sayılı İmar Kanunu ile ilgili yönetmelikler, bu Yönetmelik ve TMMOB Mimarlar Odası Mimari Fenni Mesuliyet Hizmetleri Şartnamesi ile belirlenen esaslar doğrultusunda gerçekleştirir. Mimarlar Odası ilgili mevzuata bağlı koşulları sağlayan mimara üye sicil belgesi (Fenni Mesul) düzenler.

Mimarlar Odası, mimari proje hizmetinin telif haklarının korunması amacıyla, kayda alınması için yapılan başvurularda, ilgili mevzuata bağlı koşulları sağlayan mimara, mesleki denetimi yaparak söz konusu mimari proje hizmetinin sicil kaydını düzenler ve onaylanan projeler ile birlikte her belgenin bir kopyasını arşivler.

Mesleki Denetim Mesleki Faaliyetleri Kayıt Altına Almayı Amaçlar

Yönetmelik uyarınca uzun yıllardan bu yana uygulanagelen mesleki denetim, Oda yöneticilerinin, çalışanlarının ve üyelerinin yasal olarak uymak zorunda oldukları kuralları içermektedir. Bir onay ya da vize işlemi değildir. Bunun da ötesinde, herhangi bir estetik veya içerik denetimi de içermez. Tamamen üyelerimizin mesleki faaliyetlerinin kayıt altına alınarak sicillerinin tutulması esasına dayanır. Bu çerçevede tutulan mesleki denetim kayıtları, üyelerimizin kamu kurumları nezdindeki iş ve işlemlerinde yegâne güvenilir kaynaktır.

Örneğin üyelerimizin denetçi başvurusu yapmaları, ihalelerde iş deneyimlerini belgelemeleri, bilirkişilik ve diğer tüm mesleki faaliyetlerine ilişkin mesleki deneyim sürelerini belgelemeleri gibi konularda kamu ve özel sektöre yönelik başvurularında en güvenilir kaynak olmaktadır.

Mesleki Denetim Mimarlık Hizmetlerinin Yetkili Kişilerce Verilmesinin Güvencesidir

Yetkisiz kişilerin unvan kullanması, imzacılık, haksız rekabetin önlenmesi, sahte imzacılık gibi hususlarda mesleki denetim kaynakları yegâne

güvenilir kaynaktır. Bu hususta tüm kamu kurumları ile yargı mercileri de meslek odası kayıtlarına güvenmekte ve ihtiyaç duyduklarında bu kayıtlara başvurmaktadır.

Örneğin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müfettişliği’nin Odamıza yaptığı başvuru ile Bakanlık, Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası arasında yapılan işbirliği sonucunda, Bakanlığın yapı denetim sistemi kayıtlarına giren işler ile odalarımızın mesleki denetim kayıtlarının karşılaştırılmasıyla binlerce yetkisiz mimar ve mühendisin imza kullanımını, yüzlerce sahte ‘mimar ve mühendisi’ tespit ederek yasal işlem yapılmış ve yetkisiz sahte unvan ve imza kullanan şahısların ceza alması sağlanarak üyelerimizin gasp edilen hakları korunmuştur.

Mesleki Denetim Telif Haklarının Güvencesidir

Mesleki faaliyetlerin üye sicillerine işlenmesi temelinde yürütülen mesleki denetim, hiçbir koşulda “içerik ve estetik” onayını içermez. Bu yolla üyelerimizin telif haklarının korunmasına yardımcı olunmakta, kamu nezdinde eserlerini alenileştirmeleri ve olası yargı süreçlerinde eser sahipliklerinin ispatında tek güvenilir kaynak olmaktadır. Ayrıca mimarların birbirleri ile olan ilişkilerinde de dürüstlük ve iyi niyet kurallarına uygun davranmaları sağlanarak haksız rekabetin önüne geçilmektedir.

İmar Kanunu ve İmar Yönetmeliği’nde yapılan değişikliklerle mimari projelerin “eser” olarak kabul edilmesi, belediyelerde kurulacak estetik komisyonları kararına terk edilmiştir. Ayrıca, idarelerin ruhsat işlemleri sırasında “müelliflerin Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndan kaynaklanan haklarını gözetme” sorumluluğu, tadilat projelerinde müellif mimarın izninin alınması zorunluluğu kaldırılmıştır. Bu düzenleme mimarların birbirleriyle ve yapı sahipleriyle karşı karşıya gelmesine neden olacak ve kaosa yol açacaktır. Bir mimari projenin eser sayılabilmesi için “bilimsel ve teknik” bir çalışmanın ürünü ve özgün olması (yani taklit ya da çalıntı olmaması) yeterli olup herhangi bir estetik kurul onayına gerek bulunmamakta, eser sahibi tarafından alenileştirilmesi yeterli olmaktadır.

Mesleki Denetim Asgari Hizmet Bedelinin Güvencesidir

Mesleki denetim uygulamaları sırasında mimar ve iş sahibi arasında yapılan sözleşme gibi belgelerin takibi yapılarak, Resmî Gazete’de yayımlanan asgari ücret tarifeleri çerçevesinde denetimi ile bir yandan haksız rekabetin önüne geçilmekte, diğer yandan üyelerimizin hizmetlerinin karşılığını eksiksiz almalarının sağlanmasına yardımcı olunmaktadır.

Odaların üyelerinin hizmetlerini denetleme, işverenle ilişkilerini düzenleyici tedbirleri alma ve üyelerin eser sayılan ürünlerinin korunması için gerekli düzenlemeleri yapma, asgari ücret tarifesi belirleme ve mesleki denetim hizmeti karşılığında alınacak ücreti belirleyip yayımlama görev ve yetkisi olduğu yönetmeliklerle düzenlenmiştir.

Mesleki Denetim Sosyal Hakların Güvencesidir

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında özel veya kamu sektöründe sözleşmeli çalışan mimar ile işveren arasında yapılacak sözleşmeler için teknik ve hukuki yardım sağlanarak, mimarın yasal haklarını garanti altına alınacak örnek sözleşmeler hazırlanmakta; mesleki denetim uygulamaları sırasında bu sözleşmeler kontrol edilerek, ücretli çalışan mimarların, Mimarlar Odası tarafından belirlenen aylık asgari ücretin altındaki ücretlerle çalışması ve sigortalanmasının önüne geçilmektedir.

Bu yolla kayıt dışı istihdamın önüne geçilmesine yardımcı olduğu gibi, mimarların sosyal güvencesiz çalışması engellenmekte ve emeklilik hakları, sosyal ve özlük hakları açısından hak kayıplarının önüne geçilmektedir. Ayrıca Oda tarafından hazırlanan örnek sözleşmelerde, ücretli çalışan mimarların sosyal haklarının yanısıra telif haklarını da güvence altına alacak düzenlemelere yer verilmektedir. Bu sayede olası yargı süreçlerinde bu belgeler İş Mahkemelerine iletilerek, mimarlara yardımcı olunmaktadır.